

tuta nakon službenog otvorenja 25. rujna 1963. godine. Nadalje, autorica obrađuje ustroj Instituta, njegove ciljeve i područja rada, zaslužne glazbenike koji su dali svoj obol njegovu radu te navodi članove prvoga profesorskog zbora. Prikazuje osnutak raznih nadbiskupijskih i biskupijskih ureda, škole za crkvenu glazbu i drugih inicijativa proizašlih iz Instituta kao i načine obilježavanja obljetnica od posebne važnosti za Institut (blagdan sv. Cecilije, Tjedan crkvene glazbe, razne obljetnice rođenja ili smrti znamenitih ljudi iz hrvatske glazbene povijesti). Posebnu je pažnju autorica posvetila ustroju nastave na Institutu uz detaljan osvrt na sveučilišni preddiplomski i diplomski program te osposobljenost polaznika Instituta.

Za sljedeću cjelinu naslovljenu »Profesori, djelatnici i studenti« (57–104) zaslužna je Ruža Domagoja Ljubičić, a sadrži biografske podatke o svima predstojnicima i tajnicima Instituta, kao i o članovima profesorskih zborova. U sažetim crtama izneseni su podaci o vanjskim suradnicima (akademski stupanj obrazovanosti i predmet koji su predavali na Institutu). Marija Ferlindeš dopunila je tu cjelinu s nekoliko popisa (105–129) – redoviti studenti upisani na Institut od 1963. godine, diplomirani studenti, nagrađivani studenti od 1963. godine i abecedni popis izvanredno upisanih studenata od 1963. godine. Popis polaznika subotnje škole za orguljaše i diplomskih radova (130–149) pripremila je također Ruža Domagoja Ljubičić.

U posljednjoj je cjelini monografije »Aktivnosti instituta« (153–) Ruža Domagoja Ljubičić kronološki po akademskim godinama izvijestila o radu i organizacijskoj djelatnosti Instituta od njegova osnutka do danas. Na samom kraju monografije naznačena je izdavačka djelatnost Instituta.

Monografija *Zlatna prošlost* vrijedan je doprinos boljem poznavanju i razumijevanju rada Instituta za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je pedesetogodišnjim nastavnim, izdavačkim i organizacijskim radom opravdao svoje postojanje.

Ana Biočić

Toponimija kornatskog otočja, Sveučilište u Zadru, Centar za jadranska onomastička istraživanja, Biblioteka Onomastica Adriatica, knj. 6 (ur. Vladimir SKRAČIĆ), Zadar, 2013., 592 str.

Toponimija otoka Pašmana (2006.), *Toponimija otoka Ugljana* (2007.), *Toponimija otoka Vrgade* (2009.), *Toponimija otoka Murtera* (2010.) i *Toponimija otoka Paga* (2011.) naslovi su dosad objavljenih monografija Centra za jadranska onomastička istraživanja Sveučilišta u Zadru. Riječ je o, svake pohvale vrijednom, interdisciplinarno zasnovanom i višestruko uspješnom znanstvenom projektu istraživanja toponomastičke baštine otoka zadarskog i šibenskog arhipelaga.

Nedavno objavljena monografija *Toponimija kornatskog otočja* (2013.) šesti je po redu svezak iz te edicije, a glavno uredništvo potpisuje, kao i u prethodnim svescima, inicijator i voditelj projekta Vladimir Skračić. Potonji je ujedno i autor početnoga, uvodnog teksta u knjizi naslovljenog »Toponimi – zadnja crta obrane kornatskog identiteta« (1–3). U tekstu se, stručno i argumentirano, govori o sadržaju monografije i njezinoj tematskoj usmjere-

nosti, ali i o aktualnom stanju kornatskog arhipelaga koji je, unatoč statusu nacionalnog parka, konstantno izložen devastaciji.

Prva velika cjelina knjige naslovljena je »Onomastički ambijent kornatskog otočja« i sadrži pet tekstova. Prvi od njih također je rad Vladimira Skračića (»Kurnatari u Kornatima«, 7–18), a u tekstu se pregledno predstavlja povijest naseljenosti kornatskih otoka, demografski i društveni utjecaji kopna i susjednih otoka, gospodarske djelatnosti te razvoj i status Kornata nakon proglašenja nacionalnim parkom 1980. godine. Slijedi rad Damira Magaša »Zemljopisna obilježja kornatskih otoka u funkciji upoznavanja njihove toponimije« (19–65). Autor, polazeći s motrišta geografske struke, ukazuje na prostorni položaj, obuhvatnost i veličinu Kornata, kao i na temeljne prirodno-zemljopisne značajke: reljef, geomorfologija, klima, hidrografija, pedologija i drugo.

U tekstu koji zajednički potpisuju Irena Radić Rossi i Tomislav Fabijanić (»Arheološka baština Kornata«, 67–98) središnja je istraživačka tema pregled arheološke baštine na kornatskome otočju od prapovijesti do novoga vijeka. Redom se nabrajaju kroz protekle godine istražena arheološka nalazišta, ali se i upozorava da sustavno proučavanje tamošnje arheološke baštine još uvijek nije provedeno. Tekst Kristijana Jurana, tijekom proteklih godina jednog od najagilnijih suradnika na tom projektu (posvjedočeno nizom tekstova kako u ovoj, tako i u prethodnim monografijama te edicije), zasniva se na pomnoj raščlambi izvornoga arhivskog gradiva, ponajprije onoga pohranjenog u Državnome arhivu u Zadru (»Kornati od 14. do 19. stoljeća«, 99–157). Posebnu pozornost autor pridaje rekonstruiranju vlasničkih odnosa na Kornatima tijekom pojedinih povijesnih razdoblja, obazire se na murtersko-betinske zakupe, stočarske zajednice na tamošnjim pašnjacima, ukazuje na razvoj vinogradarstva i drugih gospodarskih djelatnosti te predstavlja katastarske popise kao važno vrelo za povijest kornatske toponomastike. Tema istraživanja Sofije Sorić jest »Ribarsko naselje Piškera u prošlosti« (159–169), a posebice se analiziraju različite građevine podignute u Piškeroj u 16. i 17. stoljeću te donosi niz novih arhivskih podataka o povijesti toga mjesta u ranome novovjekovlju.

Druga te, gradivom koje se podastire, središnja cjelina knjige nosi naslov »Toponimija kornatskog otočja«. Cjelinu otvara rad Vladimira Skračića »Metodologija istraživanja« (173–188), u kojemu se upozorava na osnovni korpus kornatskih toponima, prikupljen još osamdesetih godina 20. stoljeća te ukazuje na metodološka načela u njegovoj znanstvenoj obradi. U nastavku slijedi istraživačima posebno dragocjena prezentacija suvremene građe. Riječ je o korpusu suvremenih toponima koji su priredili Vladimir Skračić i Ante Jurić (191–260), pregledu toponomastičkih karata, koje je priredio K. Juran (261–271) te abecednom kazalu suvremenih toponima (273–309).

Sljedeća dva rada svrstana su u cjelinu »Povijesna građa«. U prvome tekstu, autor kojega je K. Juran, obrađuje se »Kornatska toponimija u arhivskim spisima« (313–339) i donosi se tablični popis kornatskih toponimskih likova pronađenih u arhivskim vrelima od najstarijih zapisa u 14. stoljeću pa do početka 19. stoljeća. Višegodišnji stalni suradnik na projektu Centra za jadranska onomastička istraživanja je i Josip Faričić. Njegov je tekst naslovljen »Geografska imena Kornata na starim kartama« (341–437), a cilj autora je na temelju kartografskih izvora utvrditi tijek imenovanja geografskih objekata i korištenja toponima u prostoru kornatskih otoka. Donose se i analiziraju, povijesno-geografski i jezično kornatski toponimi od kasnog 13. stoljeća (nepoznati autor iz Pise), preko brojnih

srednjovjekovnih i novovjekovnih portulana i zemljopisnih priručnika Jadrana i Sredozemlja, pa sve do edicija nastalih u prvim desetljećima 19. stoljeća.

Slijedi šest radova okupljenih unutar cjeline »Jezična analiza«. Prvi rad, autora Slobodana Čače, sadrži »Napomene o Kornatima i susjednim otocima u antičkim izvorima« (441–446) i ponajprije je usmjeren na razmatranje mogućeg spomena Kornata u Plinijevu geografskom djelu. »Otok s četiri imena – Kornat u ispravama srednjega i novoga vijeka« naslov je još jednog priloga K. Jurana, također u cijelosti zasnovanog na obradi arhivske građe (447–457). Raščlambom pisanih dokumenata autor utvrđuje da se imena otoka, koja su se pojavljivala u raznim vremenima, mogu svrstati u dvije skupine – s jedne strane *Otok Svete Marije* i *Toreta* kao imena javne i administrativne komunikacije unutar zadarske komune, a s druge strane *Kornat* i *Opat* kao imena kojima se služe pripadnici užega dalmatinskog i širega jadranskog i sredozemnoga pomorsko-ribarskog miljea. Slijedi rad Orsata Ligorija i Nikole Vuletića »Dopune Skokovim kornatskim etimologijama: toponimi predslavenskoga i dalmatoromanskoga podrijetla« (459–487). Autori tragom i danas nezaobilaznog i višestruko uporabljivog djela jednog od najvećih hrvatskih toponomastičara i etimologa Petra Skoka (*Slavenstvo i romanstvo na jadranskim otocima*, 1950.) nude neka nova tumačenja pojedinih kornatskih toponima te teže protumačiti one toponime koji su Skoku ostali nejasnima ili mu jednostavno nisu bili poznati.

Rad Ante Jurića »Glasovna i naglasna obilježja kornatske toponimije« (489–509) zasniva se na opisu i raščlambi murterskoga govora u kontekstu toponimijske građe kornatskoga otočja. Onomastički pogled na kornatski arhipelag s ciljem tumačenja ukupnosti pojava i procesa kroz povijesni razvoj kornatske toponimije tema je rada Vladimira Skračića (»Tko je i kako imenovao u Kornatima?«, 511–548), dočim se temom »Semantičko-motivacijske klasifikacije kornatskih toponima« bavi Nataša Šprljan (549–571), a to je ujedno i završni tekst u monografiji.

Na kraju knjige nalaze se sažetci na hrvatskom, engleskom, francuskom, talijanskom i španjolskom jeziku (573–592).

Šesta po slijedu knjiga u izdanju zadarskoga Centra za onomastička istraživanja kontinuitet je sustavnog i rezultatima upečatljivog rada projektnoga tima na čelu s prof. Skračićem. Nakon zadarsko-biogradskih otoka, otoka Murtera i Paga, i kornatska otočna skupina dobila je svoje monografsko djelo, riznicu podataka o povijesti i povijesnoj baštini, toponimima kao trajnom naslijeđu i čuvaru identiteta Kurnatara. Opsežna monografija, stotine stranica konkretnih podataka sakupljenih i prezentiranih na jednome mjestu, kao i odličan prateći ilustrativni dio, konkretan su prinos povijesti, a ne samo toponomastike, kornatskoga arhipelaga, ali i poticajna smjernica za sličan istraživački pristup drugim dalmatinskim otocima.

Lovorka Čoralčić

Otok Silba: prirodno i kulturno blago (ur. Jasmina MUŽINIĆ – Jenő J. PURGER), Sveučilište u Zadru, Zadar, 2013., 322 str.

Otok Silba, smješten u zadarskome arhipelagu, u prošlosti je bio poznat po svojim kapetanima i parunima brodova i njihovoj trgovačkoj razmjeni duž Jadrana i Sredozemlja, kao i